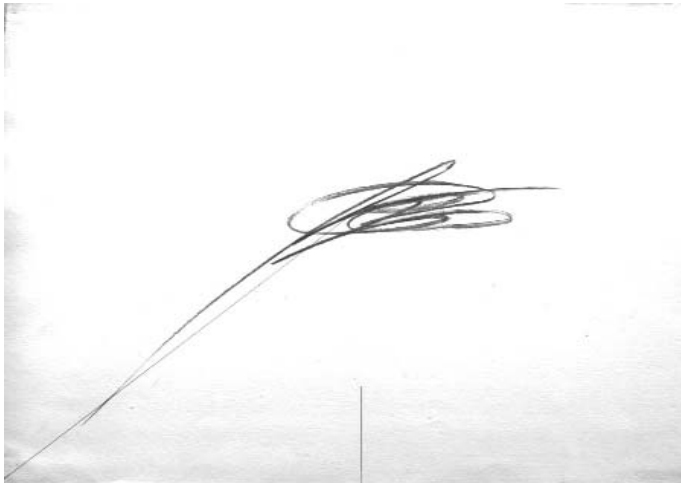

Alfons Borrell, obra sobre paper 1960-1980

TEXT: ORIOL VILAPUIG

1976

Galeria SIS. Sabadell, del 20 de setembre al 8 de novembre de 2008.

L'exposició que la galeria SIS de Sabadell presenta fins el 8 de novembre és un recorregut per vint anys de creació d'Alfons Borrell a través dels seus dibuixos, concretament els anys que s'emmarquen entre l'inici de la dècada dels seixanta i el final de la dècada dels setanta, període clau en la gestació del llenguatge pictòric de Borrell.

Els dibuixos que configuren l'exposició s'han mantingut ocults fins ara en l'arxiu personal d'Alfons Borrell, la majoria es mostren al públic per primera vegada. Aquesta obra sobre paper, a diferència de l'obra pictòrica, es caracteritza per la seva naturalesa més directa, versàtil i immediata; per això s'adapta d'una manera més precisa a les vacil·lacions i inquietuds del seu autor i ens marca la línia oscil·lant i sinuosa d'un recorregut, més que no pas una fita. És potser per aquests motius que el dibuix ens parla amb un llenguatge més proper, més humà, perquè posa de manifest, d'una manera més visible, els dubtes i les inquietuds més íntimes de l'autor.

L'exposició s'inicia amb un grup de dibuixos dels primers anys seixanta, en què l'obra d'Alfons Borrell es mostra influenciada per l'informalisme. Ja s'intueix, però, que per a Borrell la lliçó informalista serà només un punt de partida d'alliberament, un alliberament del gest i una confirmació del vincle, essencial en el seu treball, entre suport i matèria. En el cas de Borrell, és a finals dels anys seixanta que l'absència de matèria esdevindrà una constant en la seva obra, i és també a partir d'aquest moment que la seva matèria pictòrica esdevé líquida, mai sòlida.

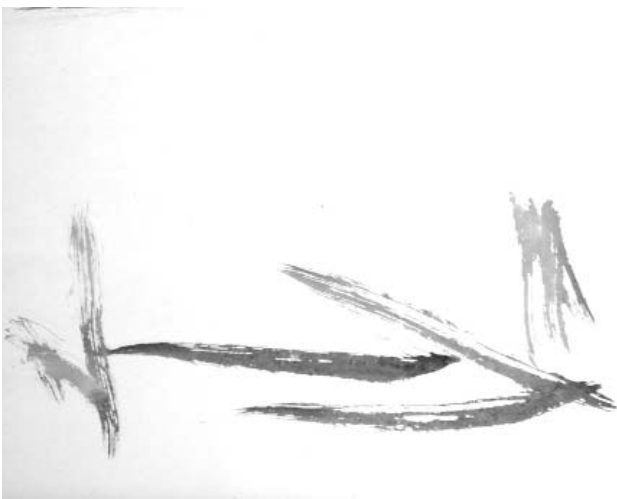
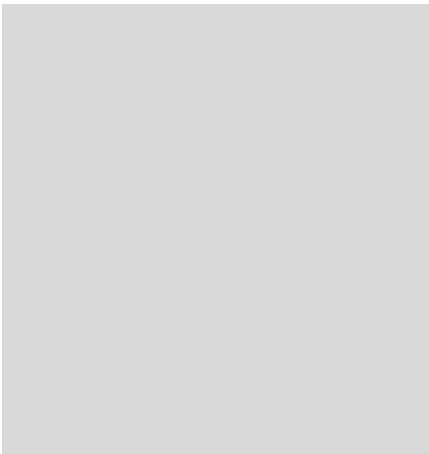
Una de les característiques particulars dels dibuixos d'aquesta època és la seva voluntat de contenció. Davant els excessos i les gesticulacions expressives de l'informalisme, Alfons Borrell comença a intuir el seu particular camí vers la renúncia i el despullament, i apareix en la seva obra una voluntat de trobar un ordre intern que s'ajusti al seu esperit, un esperit que es mou per la necessitat de fixar una acció de temps contingut.

Els anys setanta són fonamentals en la recerca d'aquesta ascesi metòdica que ja s'intuïa en la dècada anterior. Després d'un període de silenci, Borrell afronta la seva recerca sense acceleracions i salts extrems, i observem, en aquests primers anys, que la seva obra apareix com a resposta a la força que la Natura ens transmet (aquí la lliçó de Miró serà fonamental). El dibuix, en aquest cas, serà el residu d'una experiència que la precedeix, una experiència que podríem considerar propera a un sentiment panteista de l'existència. Aquests dibuixos ens remetent a una natura entesa com a força dinàmica i en constant transformació: no es tracta de mantenir una contemplació passiva del paisatge, sinó de sentir-se'n part activa, i d'entendre's també un hom mateix com a natura. En la superfície marcada del paper apareixen gestos que oscil·len al mateix ritme que ho fa la terra, en un temps marcat pels cicles, les estacions, l'aigua, els astres, les plantes i els horitzons.

És a partir de mitjans dels anys setanta que l'obra de Borrell emprèn un camí propi i particular que ja no abandonarà. A diferència dels anys anteriors, els dibuixos de Borrell ja no ens remetent a una experiència exterior, sinó que el dibuix es >

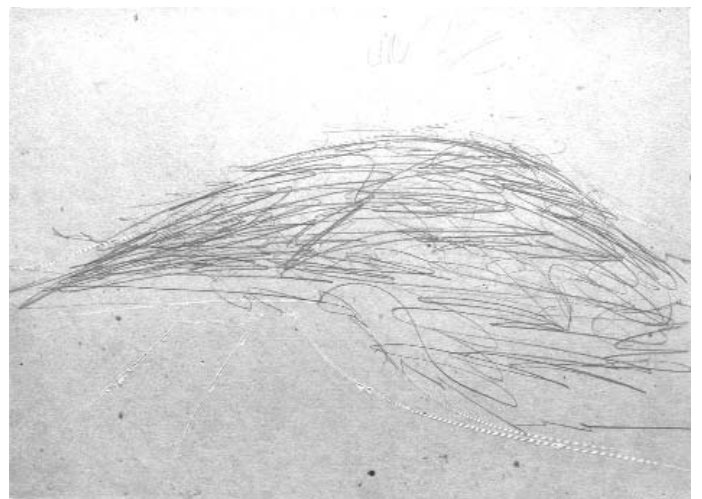
1972

1960

constitueix com una forma autònoma d'expressió que ja no cerca les lleis enfora sinó que ho fa interiorment. Tot es replega per la voluntat d'assolir un llenguatge pur mínimament contaminat pel món exterior.

Malgrat les constants analogies que es fan entre l'obra d'Alfons Borrell i la dels pintors expressionistes americans (sobretot amb l'obra de Mark Rothko), sóc del parer que, quant a l'actitud, l'obra d'Alfons Borrell es més propera a l'univers sonor de John Cage. L'experimentació de la bellesa del so pur en l'obra sonora de Cage es podria emmirallar en la recerca de Borrell cap a l'alliberament de la línia i el gest pur.

1971

A finals dels anys setanta i els incipients vuitanta, els dibuixos d'Alfons Borrell es sotmeten a un despullament i a una renúncia —mai exempta, però, de tensió— que en alguns casos arriben al límit de la pròpia desaparició. Aquestes obres que apareixen sota una forma de mesura i exactitud ens anuncien la seva pura vacuïtat. I és potser en contemplar-les que ens vénen al cap les paraules que Samuel Beckett pronuncià a *L'innombrable*:

“Hauria volgut callar abans (...), entrar encara viu en el silenci, per poder gaudir-ne, no, no sé per què, per sentir que callava ....(...)”